

NÔNG NGHIỆP SINH THÁI : GIẢI PHÁP ĐỂ THÍCH ỨNG VÀ GIẢM BIẾN ĐỔI KHÍ HẬU

Đứng trước tình trạng biến đổi khí hậu, hệ sinh thái bị mất cân bằng, và tình trạng người nông dân nhỏ đang mất dần quyền làm chủ về lương thực: họ bị mất đất, mất quyền kiểm soát giá cả sản phẩm do mình làm ra, mất quyền giữ hạt giống (do sử dụng giống biến đổi gen nên không để lại được), bị lệ thuộc vào phân thuốc và thị trường. Điều này đưa người nông dân nhỏ vào vòng lẩn quẩn của nợ, không lối thoát, người ta gọi là “nợ bần vững”.

Để giải quyết những vấn đề trên, chúng tôi mời gọi người nông dân nhỏ trong các cộng đồng dân tộc thiểu số mà chúng tôi đang đồng hành cùng tham gia chiến dịch “nông nghiệp sinh thái” do Apex phát động.

Mở đầu chiến dịch với khóa tập huấn “ *Vai trò của nông dân nhỏ trên thế giới và tại Việt Nam trong việc tự chủ trong sản xuất và đảm bảo an ninh lương thực*” được tổ

chức tại Đà Lạt từ ngày 21-23/3/2023. Có 7 tổ chức Phi Chính Phủ đã tham gia mạng lưới này, trong đó có Caritas của 3 giáo phận: Đà Lạt, Phan Thiết, Long Xuyên .

Khóa tập huấn đã cho chúng tôi thấy được vai trò quan trọng của người nông dân trong việc cung cấp lương thực cho thế giới, đồng thời thấy được ý nghĩa của lương thực, nó không chỉ nuôi sống con người nhưng còn thể hiện cả một nền văn hóa, đồng thời nó cũng thể hiện sự sáng tạo của người nông dân.

Khóa tập huấn cũng chỉ cho chúng tôi thấy mặt trái của Cuộc Cách Mạng Xanh. Cuộc cách mạng này đã giúp thế giới thoát khỏi nạn đói nhưng nó để lại hậu quả vô cùng to lớn: Người nông dân không còn quyền để giống, (do sử dụng giống lai, giống này cần có phân và thuốc mới cho năng suất cao, nó không có sức chống chọi với sự thay đổi của thời tiết, không để lại cho vụ sau được. Giống truyền thống bị mất). Việc sử dụng phân thuốc làm

cho đất bạc màu, mất cân bằng hệ sinh thái (vì khi xịt thuốc, vô tình đã giết chết hàng tỉ con vi sinh có lợi trong đất). Bên cạnh đó, với xu hướng thị trường tự do, (thị trường tự điều tiết, nhà nước không can thiệp vào) người dân đầu tư nhiều nhưng không làm chủ được giá cả, thị trường bấp bênh (bị thương lái chèn ép vì đã mượn tiền của họ để đầu tư), nên dễ bị thất thu dẫn đến nợ nần.

Đứng trước thực trạng đó, giải pháp tốt nhất là hướng nông dân làm nông nghiệp sinh thái. Khi làm nông nghiệp sinh thái cần tuân thủ theo 5 nguyên tắc:

- Người nông dân là trung tâm, mọi hoạt động trong sản xuất phải nhắm đến lợi ích của họ.
- Sử dụng phân hữu cơ thay cho phân hóa học.
- Đa dạng sinh học thay vì độc canh để cân bằng hệ sinh thái trong đất, tăng sức khỏe cho đất, làm cho đất có khả năng tự phục hồi.
- Hạn chế thải rác trong vườn nhưng tận dụng để ủ phân, từ đó giảm đầu vào trong sản xuất.
- Lồng ghép tính khoa học trong quy luật sinh thái và kết hợp với kiến thức bản địa của người nông dân.

Như vậy, với nền nông nghiệp sinh thái giúp đất tự phục hồi, dẫn đến không sử dụng thuốc và phân hoá học nữa, nó góp phần lớn trong việc giảm sử dụng nhiên liệu hóa thạch, góp phần giảm đi sự biến đổi khí hậu. Bên cạnh đó, nó cũng đảm bảo được an ninh lương thực của người nông dân (vì trong vườn của họ có nhiều cây trồng và vật nuôi, nông dân có thể tự cung cấp thức ăn cho mình, cho dẫu có những biến động như dịch Covid vừa qua, họ vẫn không bị chết đói). Như vậy, người nông dân có thể làm

chủ trong sản xuất, không bị phụ thuộc vào bên ngoài, nợ nần sẽ giảm đi.

Để thuyết phục và truyền cảm hứng cho nông dân trong việc làm nông nghiệp sinh thái, chúng tôi tổ chức chuyến tham quan các mô hình sinh thái vườn rừng (Bùi Farm ở Đức Trọng) và tổ hợp tác rau hữu cơ Đơn Dương. Đây là cơ hội để nông dân có thể học hỏi và chia sẻ kinh nghiệm cho nhau ngay trên cánh đồng của họ. Điều này truyền cảm hứng cho họ rất nhiều.

Việc thay đổi thói quen và nhận thức của người nông dân trong sản xuất là một việc làm vô cùng khó khăn. Nhưng với trách nhiệm của một nữ tu Dòng Đức Bà, tôi nhận thấy đây là lời mời gọi giáo dục mà Thiên Chúa mời gọi tôi trong thời đại hôm nay. Đối tượng giáo dục không phải là học sinh nhưng là những nông dân nhỏ, để hướng dẫn họ cùng với Hội Dòng trong tinh thần Tổng Tu Nghị dẫn thân theo tinh thần Laudato Si, đặc biệt trong việc cổ vũ nền sinh thái toàn diện.

*Nt. Anna Lại Thị Thảo (CND)
Cộng đoàn Rạch Giá, Kiên Giang, Việt Nam*

*Các nông dân đang họp bàn với nhau để đưa ra
tiến trình chuyển đổi sang nông nghiệp sinh thái*

Cuộc gặp gỡ giữa nông dân của Caritas Long Xuyên và các chị trong Hội Đồng Tỉnh Dòng Đức Bà tại Đà Lạt, trong chuyến thăm mô hình trồng rau hữu cơ. Các chị cũng khuyến khích người nông dân can đảm trong việc làm nông nghiệp sinh thái.

